

A photograph of a man and a young child looking out a window together. The man is on the left, looking towards the right. The child is on the right, also looking towards the right. They are both looking out a window with vertical bars or panes. The image is partially covered by a teal overlay on the left side where the text is located.

Sosiaalipäivystys osana uudistuvaa sosiaali- ja terveydenhuoltoa

Erityisasiantuntija Kirsi Kaikko

14.9.2017 Oulu

Sosiaalipäivystys

- Sosiaalipäivystyksestä sekä välttämättömän huolenpidon ja toimeentulon turvaamisesta säädetään sosiaalihuoltolaissa (1301/2014, 12 ja 29 §:t)
 - Jokaisella kunnassa oleskelevalla henkilöllä on oikeus saada kiireellisessä tapauksessa hänen yksilölliseen tarpeeseensa perustuvat sosiaalipalvelut siten, ettei hänen oikeutensa välttämättömään huolenpitoon ja toimeentuloon vaarannu (ShL 12§)
- Sosiaalipäivystys kuuluu **kaiken ikäisille ja kaikille asiakasryhmille**. Palveluun on saatava yhteys ympäri vuorokauden kiireellisen ja välttämättömän avun turvaamiseksi
- Tiedot siitä, mistä sosiaalipalveluja voi hakea on julkaistava helposti saavutettavalla ja ymmärrettävällä tavalla. Asiakkailta tulee olla mahdollisuus saada **suora yhteys** sosiaalipäivystäjään.

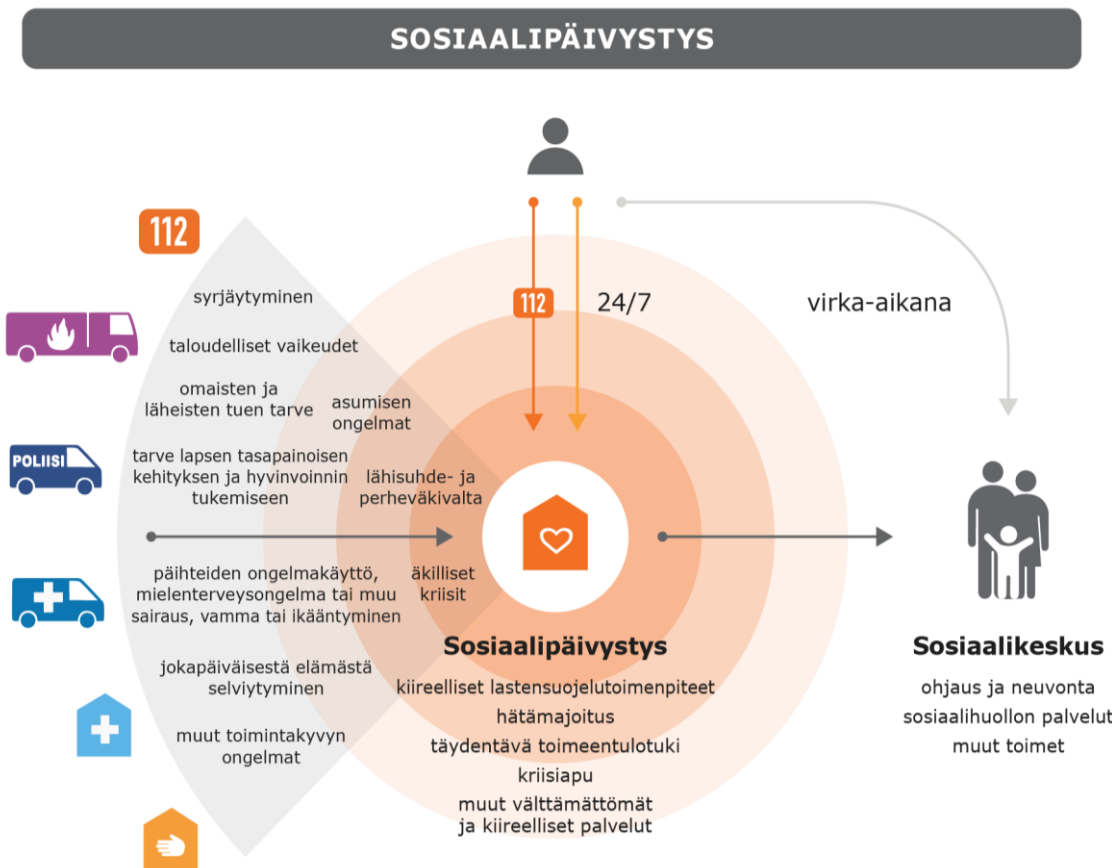
Sosiaalipäivystyksen järjestämisestä

- Päivystävässä yksikössä on oltava riittävät voimavarat ja osaaminen, jotta palvelun laatu ja asiakasturvallisuus toteutuvat.
- Sosiaalipäivystystyössä tulee olla tavoitettavissa (=paikalla) virkasuhteinen sosiaalityöntekijä, jolla on laajat oikeudet päätösten tekemiseen
- Työ pitää järjestää niin, että päivystäjällä on mahdollisuus kotikäynteihin.
- Sosiaalipäivystystä toteutettaessa on toimittava yhteistyössä **ensihoitopalvelun**, terveydenhuollon päivystyksen, pelastustoimen, poliisin, hätäkeskuksen ja tarpeen mukaan muiden toimijoiden kanssa.

Yhtenäiset päivystyshoidon perusteet -työryhmän raportti 2010

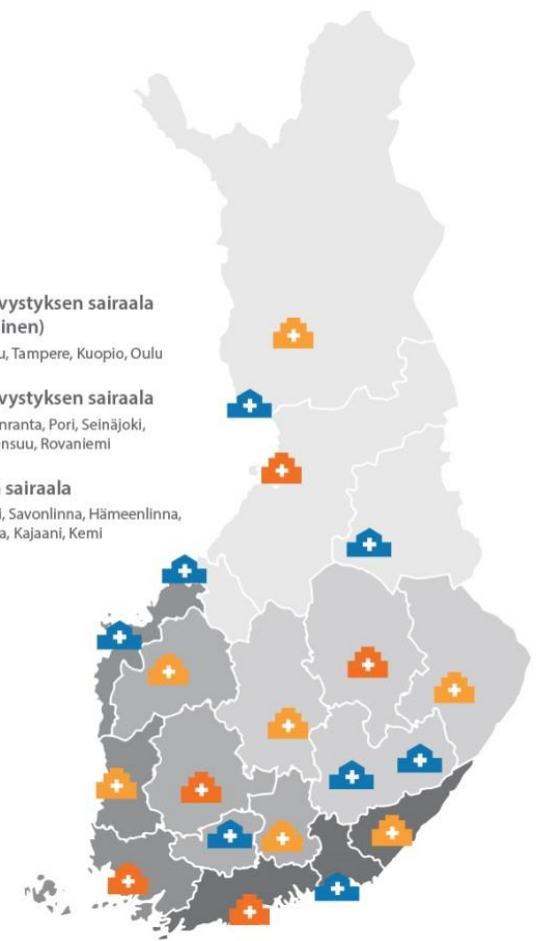
Päivystykseen hakeutuneilla on:

- välittömän huolenpidon tarvetta: asunnottomuus, rahattomuus, muita sosiaalisia syitä
- akuutteja ihmissuhdeongelmia ilman varsinaista psyykkistä sairastamista, tiedonpuute, yksinäisyys, turvattomuus jne.

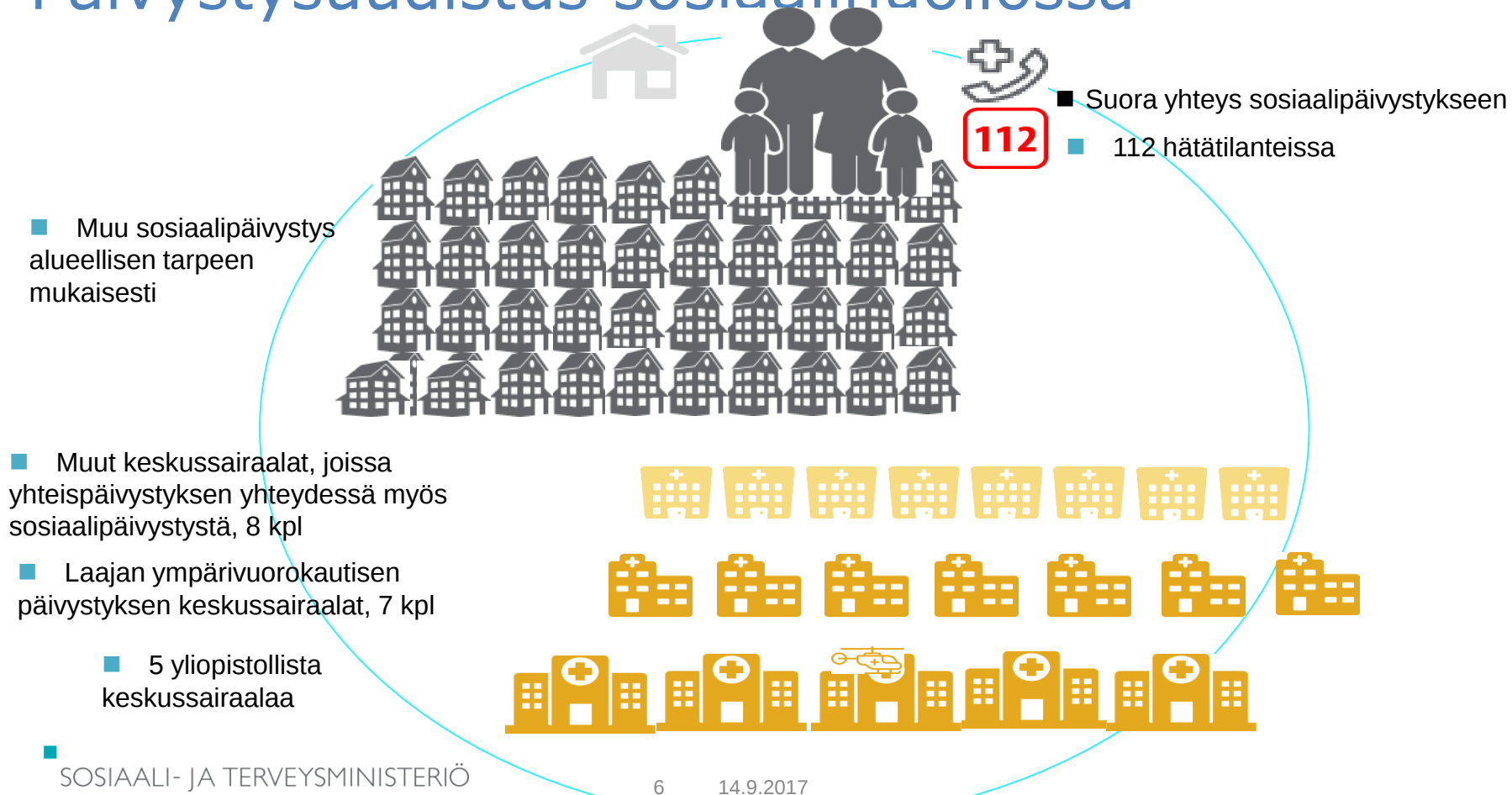

Sosiaalipäivystystä on 1.1.2018 alkaen tarjolla myös noin 20 suurimmasta sairaalasta:

- 12 laajan ympärivuorokautisen päivystyksen yksikköä:
 - 5 yliopistollista sairaalaa: **Helsinki + HUS** alue, **Turku, Tampere, Kuopio, Oulu** ja
 - 7 muuta laajan päivystyksen keskussairaalaa: **Lahti, Lappeenranta, Pori, Seinäjoki, Jyväskylä, Joensuu ja Rovaniemi**
- Lisäksi nykyisten keskussairaaloiden yhteydestä: **Savonlinna, Hämeenlinna, Kotka, Vaasa, Mikkeli, Kokkola, Kajaani ja Kemi**
- Sosiaalipäivystyksen osalta järjestämisvastuussa on se kunta, jonka alueella mainittu sairaala on.

-
- **Laajan päivystyksen sairaala (yliopistollinen)**
Helsinki, Turku, Tampere, Kuopio, Oulu
 - **Laajan päivystyksen sairaala**
Lahti, Lappeenranta, Pori, Seinäjoki, Jyväskylä, Joensuu, Rovaniemi
 - **Päivystävä sairaala**
Kotka, Mikkeli, Savonlinna, Hämeenlinna, Vaasa, Kokkola, Kajaani, Kemi

Päivystysuudistus sosiaalihuollossa

Sosiaalipäivystys osana ympärivuorokautista yhteispäivystystä

- Säännös ei edellytä koko alueen sosiaalipäivystystoiminnan siirtämistä terveydenhuollon päivystyksen yhteyteen, vaan kunnille jää erilaisia tapoja kehittää sosiaalipäivystystyötä alueellisten tarpeidensa ja olemassa olevien hyvien toimintamalliensa pohjalta.
- Tavoitteena synergiahyöty, sujuvat palveluprosessit ja yhteistyön lisääntyminen.
 - Ensivaiheen kustannuslisäysten jälkeen yhteistyön tiivistäminen tuottaa kustannussäästöjä JA parempia palveluja

Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyötä vahvistetaan ja selkeytetään:

- Tarkennuksia yhteistyöhön sosiaalihuoltolaissa (shl 29 a §) ja terveydenhuoltolaissa (thl 50 a§):
 - sosiaalipäivystys osallistuu psykososiaalisen tuen toteuttamiseen
 - osana terveydenhuollon päivystystä ja sosiaalipäivystystä toteutetaan mielenterveys- ja päihdetyön päivystystä; akuuttien tuen tarpeiden lisäksi arvioidaan myös mahdollinen sosiaali- ja terveydenhuollon **yhteistyönä** toteutettavan tuen tarve
 - terveydenhuollon henkilöstöllä on velvollisuus ohjata ilmeisen sosiaalihuollon tuen tarpeessa oleva henkilö sosiaalihuollon palveluihin kiireellisen ja kiireettömän hoidon arvioinnin yhteydessä
- SHL 33 a § Mahdollisuus koota alueellisesti vaativia tai harvoin tarvittavia sosiaalipalveluja muiden palvelujen yhteyteen, jos se on tarpeen erityisosaamisen ja sitä kautta asiakasturvallisuuden ja palvelujen laadun varmistamiseksi
 - Vrt. LAPE-kärkihanke: Perustettaviin osaamis- ja tukikeskuksiin kootaan palvelut, jota tarvitaan harvoin ja jotka edellyttävät vaativaa erikoistumista ja erityisosaamista sekä suurta väestöpohjaa ja palvelumäärää

Sosiaalipäivystyksen ja ensihoitokeskusten yhteistyö parantaa kokonaisturvallisuutta

Ensihoitokeskuksen alueella olevan sosiaalipäivystyksen tehtävänä on:

1. Sovittaa yhteen Hätäkeskuslaitokselle annettava paikalliset ja alueelliset sosiaalitoimen hälytysohjeet
2. Osallistua alueellisten varautumis- ja valmiussuunnitelmien laatimiseen yhdessä muiden viranomaisten kanssa

Valtioneuvoston asetus kiireellisen sosiaalihuollon perusteista, päivystyksiköiden tehtävistä, sosiaalipäivystyksen järjestämisen tavoista sekä yhteistyöstä muiden toimijoiden kanssa.

Annetaan sosiaalihuoltolain 29 a §:n perusteella.

Tavoitteena, että tulee voimaan 1.1.2018 alkaen.

Päivystysuudistuksen tavoitteet

- Sosiaalipäivystystoiminnan laatu ja vaikuttavuus paranee
- Sosiaalihuollon palvelujen saatavuus ja saavutettavuus parantuu
- Sosiaali- ja terveydenhuollon välinen integraatio ja asiakaslähtöiset palveluprosessit vahvistuvat
- Sosiaalihuollon rooli yhtenä turvallisuusviranomaisena tulee näkyviin
- Alueellinen varautuminen ja kyky vastata häiriötilanteisiin parantuu
- Poikkihallinnollinen yhteistyö lisääntyy

Kiitos

